

Uniwersytet
Wrocławski

Centrum Edukacji Nauczycielskiej

Wykład 12
**Przymus i dyscyplina w klasie
szkolnej – przegląd stanowisk**

*Behawiorystyczny i
humanistyczny model kierowania
zespołem klasowym*

PRZYMUS I DYSCYPLINA

Dwa nurty w rozumieniu roli przymusu

**PRZECIW PRZYMUSOWI W SZKOLE –
KRYTYKA**

Wychowanie funkcjonalne - E. Cleporede

Źródło:
Mieszalski S., O przymusie i dyscyplinie w klasie szkolnej, WSIP, Warszawa 1997, ss. 16 – 42.

CO PRZYMUS UZASADNIA:

S. Hessen

E. Durkheim

J. Bruner

Źródło:
Mieszalski S., O przymusie i dyscyplinie w klasie szkolnej, WSIP, Warszawa 1997, ss. 16–42.

***Dyscyplina w klasie - czynności
prewencyjne***

Reguły i procedury

Nauczanie reguł i procedur

**Harmonizowanie czynności w momentach
rozchwiania**

**Kształtowanie poczucia odpowiedzialności
uczniów**

Źródło:
Arends R.I., *Uczymy się nauczać*, WSiP, Warszawa 1998, ss. 187-207.

***Dyscyplina w klasie - zachowania
powstrzymujące:***

- Dosadność
- Stanowczość
- Twardość

Źródło:
Arends R.I., *Uczymy się nauczać*, WSiP, Warszawa 1998, ss. 187-207.

***Dyscyplina w klasie - czynności
interwencyjne***

Przyczyny niewłaściwego zachowania

Reakcja na niewłaściwe zachowanie:

- Czułość i technika „mimochoodem”;
- Natychmiastowa reakcja na incydenty.

Źródło:
Arends R.I., *Uczymy się nauczać*, WSiP, Warszawa 1998, ss. 187-207.

Sposoby demonstrowania pewności siebie

- Głos;
- Postawa;
- Doświadczenie;
- Ubiór.

Źródło:
Arends R.I., *Uczymy się nauczać*, WSiP, Warszawa 1998, ss. 187-207.

Nacisk interpersonalny:

- Nagrody (pochwały i przywileje);
- Kary;
- Legitymizacja;
- Kwalifikacje;
- Osobowość.

Źródło:
Arends R.I., *Uczymy się nauczać*, WSiP, Warszawa 1998, ss. 187-207.

Dyscyplina wymuszona

- Reakcje asertywne
- Konsekwencje.

Udział uczniów w utrzymywaniu ładu - metoda logicznych konsekwencji

Źródło:
Arends R.I., *Uczymy się nauczać*, WSiP, Warszawa 1998, ss. 187-207.

Podejście humanistyczne

Trening skuteczności nauczyciela T. Gordona

- Aktywne słuchanie;
- Komunikaty JA;
- Wspólne rozwiązywanie problemów (metoda III).

Źródło:
Dembo M. H., *Stosowana psychologia wychowawcza*, WSiP, Warszawa 1997, ss. 280 – 284.

Literatura do wykładu 12:

Przymus i dyscyplina w klasie szkolnej – przegląd stanowisk

1. Arends R.I., *Uczymy się nauczać*, WSiP, Warszawa 1998, ss. 187–207, .
2. Dembo M.H., *Stosowana psychologia wychowawcza*, WSiP, Warszawa 1997, ss. 280 – 284.
3. Mieszalski S. , *O przymusie i dyscyplinie w klasie szkolnej*, WSiP, Warszawa 1997, ss. 16 – 42 .
